

Pedagoška psihologija
Lidija Vučić
Vežbe iz pedagoške psihologije
23.04.2020.

Evaluacija u pedagoškom radu

Ispitivanje i ocenjivanje znanja

- Zašto ocenjujemo znanje?
  - Proverava se da li je učenik stekao određena znanja iz predmeta koji je učio
  - Da li je ispunio uslove za prelazak u viši razred
  - Ocene mogu biti korisne za profesionalnu orijentaciju kasnije
  - Ocene podstiču učenike na rad

Važno je **REALNO I OBJEKTIVNO** ocenjivati!

Grana psihologije koja se bavi istraživanjem faktora koji utiču na ocenjivanje i traženjem načina za popravljavanje i usavršavanje sistema ocenjivanja u školi zove se **DOKIMOLOGIJA** i njen osnivač je Pieron.

Opisno ili numeričko ocenjivanje?

❖ Setite se svog školovanja i situacija ocenjivanja

- Koji su problemi ovakvog oblika ocenjivanja koje ste osetili sami ili videli u toku školovanja?

Opisno ili numeričko ocenjivanje?

- U sadašnjim školama postoji numeričko i opisno ocenjivanje
- Argumenti ZA opisno ocenjivanje
  1. Pristalice opisnog ocenjivanja kažu da nije bitan samo kvantitet nego kvalitet znanja
    - pr. Pregled lekara koji bi se izrazio kroz brojke
  2. Učenici mogu da uče samo za ocenu
- Argumenti PROTIV opisnog ocenjivanja
  1. Ne omogućuje poređenje učenika
  2. Napornije od numeričkog

Istraživanja objektivnosti ocenjivanja

---

1. Ocenjivanje zadataka iz matematike
  - 1 zadatak iz matematike ocenjivalo je 142 stručnjaka
  - Ocene su se kretale od 50 do 98 poena
  - Kasnije je isti taj zadatak ocenjivalo 115 nastavnika ocenama od 28 do 92

---

2. Petorica nastavnika je pregledavalo zadatke iz nekoliko predmeta

- Ocene su se kretale između 1 i 20
- Najveće neslaganje je bilo u ocenama zadataka iz maternjeg jezika i društvenih nauka
- Neslaganja su bila manja u fizici i matematici

FUN FACT – slučajno, jedan od nastavnika je sam rešio zadatak na papiru na kome su bili rešeni zadaci učenika i taj papir je dospelo do drugih nastavnika. Šta mislite, da li je bilo neslaganja u ocenjivanju ovog zadatka?

Adela Ostojičić Bujas

- Ocena iz nekog predmeta više zavisi od toga u kakvom se odeljenju nalazi učenik, nego od toga koliki deo gradiva je usvojio
- Kriterijum po kome nastavnici daju ekstremne ocene je stabilniji od kriterijuma po kome daju srednje ocene. Tačnost ekstremnih ocena je veća od tačnosti srednjih ocena
- Risto Đorđevski je ovo potvrdio i dodao:
  - Kriterijum ocenjivanja se menja u zavisnosti od kvaliteta zadatka (strožiji je kada je kvalitet zadatka viši, a blaži kada je kvalitet zadatka viši)
  - Kod heterogenih zadatka postoji uticaj kontrasta: bolji zadaci ocenjuju se višom, a slabiji još nižom ocenom

Da li postoje razlike u ocenama na polugodištu i na kraju godine?

Faktori koji utiču na ocenjivanje (oni koji se odnose na nastavnika)

- Neki nastavnici ne ocenjuju samo količinu i kvalitet naučenog gradiva već i *marljivost, zalaganje, interesovanje za predmet*. Neki uzimaju u obzir i *inteligenciju učenika*.
- Razlikuju se kriterijumi ocenjivanja; zato se za nekog nastavnika kaže da je strog, a za nekog da je blag.
- Na ocenjivanje utiče i kvalitet razreda u kome se učenik nalazi.

- **Halo efekat** - na osnovu poznavanja jedne osobine učenika nastavnik procenjuje i njegove ostale osobine, pa i njegovo znanje.

Npr. Učenik ima većinu slabih ocena, nastavnik automatski očekuje da će i iz njegovog predmeta imati slabu ocenu.

Halo efekat je tendencija da na osnovu opšteg utiska (o čoveku ili predmetu) zaključujemo o njegovim specifičnim osobinama. Na osnovu veoma malog broja informacija, ponekad koliko samo jednoj, mi stvaramo čitavu teoriju o tome kakva je neko osoba uopšte. Zbog ovoga često dolazi do crno-belog pogleda na ljude, tj. doživljavamo ih ili preterano pozitivno ili preterano negativno. Jednostavno rečeno, opšta impresija o osobi podjednako „boji“ u našim očima sve pojedinačne crte koje ona poseduje.

Valja naglasiti da halo efekat **nije greška** mišljenja, već **pristrasnost** mišljenja.

- **Trenutno raspoloženje**
- Razlike u **ponašanju u toku ispitivanja** (pomažu ili ćute)
- Razlike u broju i tipu **pitanja**
- **Strategije ispitivanja** (više učenika zajedno, po azbučnom redu)
- **Obrazovanje, stručnost** nastavnika
- **Klima** u kolektivu
- **Neverbalno ponašanje nastavnika** po kome učenik može neposredno da zaključi da li je odgovor tačan ili nije

Faktori koji utiču na ocenjivanje (oni koji se odnose na učenika)

- Strah ili trema
- Usmeno ili pismeno izražavanje (odgovaranje)
  - > prednosti i mane usmenog i pismenog odgovaranja
- Sposobnost verbalnog izražavanja učenika
- Trenutno opšte zdravstveno i psihičko stanje učenika
- Pol i izgled učenika
- Prethodni ugled, “halo efekat”
- Implicitna očekivanja nastavnika
- Slučajno pogađanje